

A HTMT HÍREI

Az Erdély Öröksége Alapítvány pályázati felhívása

A Magyar Tudományos Akadémia Köpeczi Béla akadémikus és felesége, mint örökhagyók rendelkezése értelmében létrehozta az Erdély Öröksége Alapítványt. Az Alapítvány Kuratóriuma az örökhagyók szándéka szerint pályázatot hirdet Erdély történelmével, Erdélynek a magyarság történetében betöltött szerepével, történeti hagyományainak feltárásával foglalkozó, Magyarországon vagy Romániában élő, elsődlegesen magyar vagy magyar állampolgársággal is rendelkező, továbbá a magukat állampolgárságtól függetlenül magyarnak valló kutatók számára. A pályázatok benyújtási határideje: 2021. március 10. 14 óra (magyarországi idő szerint). Az Erdély Öröksége Alapítvány 2021. évi pályázati felhívása az alábbi linkre kattintva érhető el...” Forrás: MTA.hu: [teljes cikk >](#)

Meghirdette az idei Bolyai János Kutatási Ösztöndíj-pályázatát a Magyar Tudományos Akadémia

A Magyar Tudományos Akadémia 1997-ben alapított, teljesítmény-központú, magas presztízsű, országos ösztöndíja a Bolyai János Kutatási Ösztöndíj, amelynek célja a kiemelkedő kutatás-fejlesztési teljesítmény ösztönzése és elismerése a fiatal kutatók körében, valamint az MTA doktora cím elnyerésére való felkészülés elősegítése. 2021-ben a korábbi évekhez hasonlóan, várhatóan ismét 160 kiváló kutató nyerheti el az akadémiai támogatást...” Forrás: MTA.hu: [teljes cikk >](#)

Online lehet böngészni a középkori Magyarországot

Az ELKH Bölcsészettudományi Kutatóközpont Történettudományi Intézetének az Árpád-ház Program keretében végzett kutatásaira támaszkodva megújították Engel Pál Magyarország középkori településtörténetéről húsz évvel ezelőtt CD-ROM-on kiadott adatbázisát, amely a fejlesztésnek köszönhetően bárki számára elérhetővé vált az interneten. Az adatbázis eredetileg az OTKA és az Akadémiai Kutatási Pályázatok támogatásával készült az MTA Történettudományi Intézetében 1993-2001 között...” Forrás: Transindex.ro: [teljes cikk >](#)

SZERBIA/VAJDASÁG

Új tantárgy a szerbiai középiskolákban? A Szerb Köztársaság védelmi alapjai

A szerb védelmi minisztérium és az oktatási minisztérium új tantárgy bevezetését tervezi Szerbiában, melynek a Szerb Köztársaság védelmi alapjai nevet adták. Egyelőre választható tantárgy lenne a középiskolák harmadikos és negyedikes tanulói számára – írja a 021.rs. A védelmi minisztérium közleménye szerint a tanulók a tantárgy keretein belül „megismerkednek majd a Szerb Katonaság működésének alapjaival, ahogy annak történelmével is”. Az előadásokat modern alapokra helyezik, a nyomtatott tananyagot kívül számítógépes programokat is igénybe vennének. A tervek szerint a tantárgyat az osztályfőnökök adnák elő, az óra elején pedig felszólítják a szerb himnusz, amely a közlemény szerint „erősítene a nemzeti öntudatot, így a fiatalok könnyebben tudnának azonosulni országukkal”. A tanárok külső segítséget is igénybe vehetnének, elsősorban katonatisztek előadásaira számítanak...” Forrás: Szabadmagyarszo.com: [teljes cikk >](#)

Sovinizta graffitik jelentek meg Újvidéken

A délvidéki székvárosban számos gyűlölet keltő és szerb sovinizta graffiti jelent meg. A 021 híradása szerint a falfirkák a város különböző pontjain “jelentek meg”. Így például a Fruskagorai utcában a már szokásosnak nevezhető “Kosovo je Srbija” mellett, megjelent egy “Szerb Vajdaságot” feliratú falfirka is, amely esetében beszédes, hogy az azt felíró mélyszerb elkövetők még egy íráshibát is elkövettek. [...] A feliratháború végét természetesen az jelenti majd, amikor a környék lakosai a saját pénzükön, vagy az önkormányzat szintén a polgárok pénzén lefesteti majd a különböző szélsőségesek festékszórós elvharcának frontvonalát...” Forrás: Delhir.info: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Megjelent a Bankvilág című segédtankönyv

Két éve jelent meg a Pénzvilág című segédtankönyv, amelyet Lazić Éva és Loboda Szonja, a szabadkai Bosa Milićević Közgazdasági Középiskola két szaktanára írt. A Magyar Nemzeti Tanács támogatásával, 500 példányban megjelent könyvet minden

magyar nyelven, közgazdasági szakon tanuló vajdasági diák megkapta. Az egyik társszerző, Loboda Szonja azt mondja, nincsenek megfelelő magyar nyelvű közgazdasági tankönyvek, a diákoknak állandóan jegyzetelniük kell. A Bankvilág másik szerzője, Lazić Éva azt mondja, a most megjelent könyv a két éve kiadott Pénzvilág folytatása. [...] Ezzel a két könyvvel lefedtük Szerbia pénzügyi és bankügyi rendszerét...” Forrás: Rtv.rs: [teljes cikk >](#)

A levéltári anyagok digitalizálása a karlócai levéltárban

Befejeződött azoknak a dokumentumoknak és fényképeknek a digitalizálása, melyek Szerbia kulturális, művészeti és történelmi örökségét őrzik. A program során az 1848–1849-es időszakra vonatkozó anyagokat dolgozták fel. Azt a több ezer dokumentumot és 55.000 fényképet digitalizálták, amelyeket a Szerb Tudományos és Művészeti Akadémia karlócai levéltárában őriznek. Ennek alkalmából Igor Mirović tartományi kormányfő tegnap fogadta Vladimir S. Kostićot, a Szerb Tudományos és Művészeti Akadémia (SANU) elnökét, és megköszönte az akadémikusok munkáját...” Forrás: Magyarszo.rs: [teljes cikk >](#)

Videó: Üzenetek a falakról a Vajdasági Levéltárban

Üzenetek a falakról címmel nyílt meg dr. Szilágyi Mária és dr. Antal Szilárd, az MTA külső köztestületének tagjainak közös kiállítása a Vajdasági Levéltárban. Az újvidéki Mária Neve római katolikus templom falain lévő feliratok sikeres elemzése után a szerzőpáros, dr. Szilágyi Mária építész-mérnök, műemlékvédelmi szakmérnök és dr. Antal Szilárd rendező, egyetemi tanár egy újabb kutatásba kezdett. A székvárosi zsinagóga épületét választották munkájuk következő állomásának. A szerzőpárosnak a zsinagóga falain több mint száz nevet sikerült feljegyeznie, mintegy 50-et közülük pedig be is tudtak azonosítani. Ezeket a kulturális értékeket örökítette meg fényképezőgépével Antal Szilárd. A kötetben szereplő fotók a kiállításon is megtekinthetők...” Forrás: Rtv.rs: [teljes cikk >](#)

Fókuszban a bácskai historizmus

A Szabadkai Városi Múzeum több sikeres, határon átnyúló projektumot is maga mögött tudhat. Jelenleg a Historizmus a Bácskában című IPA projektumhoz kapcsolódó kiállításra, programokra készülnek. Dr. Ninkov K. Olga, az intézmény művészettörténésze, főmuzeológusa számolt be lapunknak a részletekről. [...] A projektpartnerünk a bajai Türr István Múzeum. [...] Szabadkán és Baján még nem lett feldolgozva a historizmus, csak részleges kutatások és prezentáció történt. Most arra fogunk összpontosítani, hogy összesítve dolgozzuk fel, mi itt Szabadkán, a bajai kollégák pedig Baján és kiállítás formájában mutassuk be. A projekt része egy szabadkai tanulmánygyűjtemény is, valamint két tanácskozás Szabadkán, jeles szakemberek részvételével. Az előadások egy része az ingó kultúrjavakra, illetve a muzeológiára irányul majd, a másik pedig az építészetről és műemlékvédelemről fog szólni...” Forrás: Magyarszo.rs: [teljes cikk >](#)

Videó: Téglánként építik újra az aracsi pusztatemplomot

A romtemplom és az aracsi kő bekerült a Magyar Értéktárba, anyaországi és szerbiai forrásokból pedig beruházásokat terveznek az épületen és a környékén. Az aracsi pusztatemplom a 13. század első harmadában épült, korábbi keresztény templom romjain, a Torda-Törökbecse-Beodra háromszögben. Az 1536-os pestisjárvány elnéptelentette ezt a vidéket, 1551-ben, pedig a törökök kifosztották, megrongálták a templomot. A Pusztatemplom konzerválása, a környezetének régészeti feltárása, a látogatóközpont és a templomhoz vezető útnak a megépítése Magyarország és Szerbia közös beruházása lesz. A vidék magyarsága nehéz időkben fogott hozzá a Pusztatemplom megmentéséhez. A délszláv háborúk idején sikerült kibontani a növényzettől, 1995-ben szentmisét mutattak be, önképzőkori órákat tartottak a gyerekeknek...” Forrás: Pannonrtv.com: [teljes cikk >](#)

Huszonöt év lenyomata a vásznon

Kubát Gábor Második eljövétel című kiállításának megnyitóját pénteken rendezték meg a szabadkai F-Art Galériában. Az elmúlt huszonöt év alkotásaiból válogatott festményeket, rajzokat és grafikákat tekinthették meg az érdeklődők. Ezek a művész különböző alkotói korszakaiba engednek betekintést. A kiállítást Kerekes Sándor festő nyitotta meg. Szerinte Dalí abban segítette a művészt, hogy felrúgta a szabályokat, és új világot épített fel, akárcsak Vasarely és a Bauhaus is. Emellett Nemes István festőművész hatása is érezhető a munkáin, különösen a színhasználat tekintetében...” Forrás: Magyarszo.rs: [teljes cikk >](#)

Vajdasági vallásos népénekek CD-n

A Kárpát-medencei népénekgyűjtemény kotta- és hangtára a magyarországi Keresztény Értelmiségiek Szövetsége gondozásában 2015-ben megjelent egyházi énekeskönyv anyagát dolgozza fel. A kötet öt Kárpát-medencei (Felvidék, Magyarország, Kárpátalja, Erdély, Vajdaság) magyar közösség 50–50 népénekét, tehát 250 olyan ma is használatban lévő éneket tartalmaz, amelyek az adott

közösségre leginkább jellemzők. Vajdaságban többeknek felkínálták, de a csókai a Móra Ferenc Magyar Művelődési Egyesület jelentkezett, hogy CD-n kiadja a Kárpát-medencei népeknegyűtemény vajdasági ötven énekét. A Mórából Rózsa Ildikó karvezető és Tóth Rozália oktató elvállalta, hogy megszervezik az egyesület énekeseivel, a Csalogány asszonykórus tagjaival, az egyesület gyermekkórusával és a Rákóczi férfikar néhány tagjával a vallásos népi énekek feléneklését CD-re...” Forrás: [Magyarszo.rs: teljes cikk >](#)

Videó: A Külhoni Média a Családért-díj 2020 nyertese

A Média a Családért Alapítvány és a Képmás Magazin 2007-ben alapította meg a Média a Családért díjat abból a célból, hogy minél több olyan tartalom jelenjen meg a médiában, amely a családokkal foglalkozik. Az illetékesek 2016-ban döntöttek úgy, hogy kiterjesztik ezt a díjat a külhoni magyarok területére is, így megalakult egy erdélyi, egy kárpátaljai, egy felvidéki és egy délvidéki tagokból álló zsűri. [...] A becslések szerint minden negyedik terhesség vetéléssel végződik, a témáról mégis keveset beszélünk. Ezen próbált változtatni Gruik Zsuzsa, aki Kavics a tóban című riportjában alaposan körbejárta a kérdést. A vajdasági Magyar Szóban megjelent írás a külhoni Média a Családért-díj novemberi jelöltje lett. [...] A nyugati társadalmakban igyekszünk elkerülni a halállal való mindennemű érintkezést. Szépen illeszkedik ebbe a sorba az is, hogy a terhességről a 12. hét betöltéséig senkinek nem szólnak, mert ez alatt az idő alatt történik a legtöbb vetélés. Ha pedig velünk is megtörténik, arról senkinek sem szeretnénk beszámolni. [...] Amikor egy kavicsot beledobsz a tóba, a tó hullámváza előbb-utóbb lenyugszik, de a kavics ott marad. Ez is ilyen. Viszed magaddal...” Forrás: [Rtv.rs: teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

ROMÁNIA/ERDÉLY

Mélyponton a születések száma: a magyarok megyékben az átlagnál kedvezőbbek az adatok

Száz év leforgása alatt soha nem született még olyan kevés gyerek Romániában, mint tavaly. Az Országos Statisztikai Intézet adatai szerint 2020-ban 178 124 újszülött jött a világra, 12 százalékkal kevesebb, mint egy évvel korábban. A csökkenő szaporulatnak semmi köze a koronavírus-járványhoz. Ezen a téren a pandémia először decemberben éreztethette a hatását, az év utolsó hónapjában azonban több gyerek született, mint 2019 decemberében. Az eddigi mélypontot 2012 jelentette 180 714 gyerekekkel. A szocializmus éveiben 1967-ben és 1968-ban volt a legnagyobb a szaporulat, az abortusztilalom bevezetését követően. Akkor hirtelen közel megduplázódott a születések száma, 525 ezer fölé ugrott. A rendszerváltás évében 369 ezren születtek, 1990-ben azonban lényegesen kevesebben, 314 ezren. Azóta az általános tendencia, kisebb hullámzásokkal, csökkenő. A legtöbb magyarok megye adatai kedvezőbbek az országos átlagnál: Marosban 4,2, Kovásznában 7,1, Hargitában 11,1, Szilágyban 5,2, Kolozsban 9,1, Biharban 10,4 százalékos volt a visszaesés. Szatmárban ellenben az átlagnál rosszabb a helyzet, 14,6 százalékkal maradt el a tavalyi születések száma a 2019-es értéktől...” Forrás: [Maszol.ro: teljes cikk >](#)

A Szekuritáté hosszú árnya Romániában

A román titkosszolgálatok a volt kommunista elit politikai és gazdasági túlélésének eszközei voltak – derül ki a Balkan Insight regionális portál elemzéséből. Harminc évvel a romániai forradalom után a kommunista rendszer hírhedt titkosszolgálatának örökösei továbbra is érinthetetlenek és elszámoltathatatlanok, ők az ország elhúzóó átalakulásának vitathatatlan győztesei – indítja hosszú tanulmányát Paul Hockenos a Balkan Insight tekintélyes elemző portálon. [...] A Román Hírszerző Szolgálat (SRI) költségvetése nagyobb, mint a hasonló németországi szolgálaté, s közel két és félszerese a hollandénál” – áll az írásban. [...] Alina Mungiu-Pippidi román civil aktivista a portálnak nyilatkozva kijelentette: a titkosszolgálatok ilyen befolyása torzítja a demokráciát. A szolgálatok domináns szerepe hosszú távon megmarad, hiszen a korrupció elleni küzdelmet is ők irányítják – nyugati támogatással” – véli a szakértő, utalva az írás megállapításaira, adataira...” Forrás: [Kronikaonline.ro: teljes cikk >](#)

Kicserélték a lefestett kolozsvári helységnévtáblát

Ismeretlen tettesek lefestették Kolozsvár háromnyelvű helységnévtáblájának magyar feliratát. Szerda délután az önkormányzat illetékesei kicserélték a megrongált táblát, az ügyben az RMDSZ és az EMSZ is feljelentést tesz. A rongálók csupán a város nevének magyar változatát kenték le, a román és német név, illetve a tábla fölé szerelt latin szöveg érintetlen maradt...” Forrás: [Kronikaonline.ro: teljes cikk >](#)

Tanulmány: Az épületek energiahatékonyságának növelésének buktatókkal

A BBTE Környezettudományi és Környezetmérnöki Karán működő Constantin Cosma Radonlaboratórium (LiRaCC) kutatói az ország öt városában, száz felújított lakóépületben vizsgálták meg a beltéri levegő minőségét. A vizsgálat során kiderült: az energiahatékonyság növelése érdekében felújított lakások többségét nem látták el olyan mechanikus szellőzőrendszerrel, amely biztosítaná a jó minőségű beltéri levegőt – írja a kutatásról szóló összefoglalójában az intézmény. A kutatás keretében olyan kolozsvári, temesvári, bukaresti, jászvásári, valamint szebeni lakások légminőségét vizsgálták a kutatók, amelyek két évnél

idősebbek, és több mint egy éve estek át különböző energiahatékonysági célokat szolgáló felújításokon. Szelekciós kritérium volt, hogy az épületben lakók gyenge minőségűnek ítélik a lakás levegőjét, illetve hogy legalább egy helyiségében 250 Bq/m³ érték fölötti legyen a levegő radon koncentrációja. A mérésekre a hideg évszakban került sor, két mintavételi technika párhuzamos alkalmazásával. [...] A lakások 52%-ában az évi átlagos radon koncentráció meghaladta a még elfogadható 300 Bq/m³ küszöbértéket, a formaldehid koncentráció pedig az enteriőrök 95%-ában magasabbnak bizonyult, mint a német hatóságok által megengedhetőnek tekintett 50 mg/m³ határérték...” Forrás: Szabadság.ro: [teljes cikk >](#)

Washingtoni esettanulmány-versenyen díjazták a BBTE magyar közgazdász hallgatóit

Kiemelkedő szakmai teljesítménnyel „runner-up” díjat szerzett a kolozsvári Babeş-Bolyai Tudományegyetem (BBTE) Közgazdaság- és Gazdálkodástudományi Karának négyfős hallgatói csapata a washingtoni Georgetown University által szervezett, online nemzetközi esettanulmány versenyen. A McDonough Business Strategy Challenge elnevezésű nemzetközi esettanulmány versenyt február 2-6. között rendezték, idén online formátumban, amelyen összesen 19 világszínvonalú egyetem vehetett részt az amerikai, európai, ázsiai és ausztrál kontinensek képviselőiben. Európából mindössze három csapat vehetett részt a versenyen, köztük a kolozsvári BBTE csapata. A résztvevő diákok egy amerikai non-profit szervezet, a Medical Society Consortium on Climate & Health számára kellett átfogó stratégiát kidolgozzanak...” Forrás: Kronikaonline.ro: [teljes cikk >](#)

Évértékelő: A Moldvai Csángómagyarok Szövetsége

Pogár Lászlót, a Moldvai Csángómagyarok Szövetségének elnökét kérdeztük arról, hogy a csángók miként élték meg, vészelték át az elmúlt évet, mennyire szőtt bele a járvány a szövetség tevékenységébe, lényegesen nehezebbé vált-e az identitás megőrzésért vívott harc. A Moldvai Csángómagyarok Szövetsége 1990-ben alakult: célja a közösség képviselője és érdekeinek védelme, az identitástudat és az összetartozás erősítése, az örökölt nyelvi, kulturális, művészeti és tudományos ismeretek elsajátítása. [...] A közös szövés, varrás, éneklés erősítik az identitástudatot, és ilyen szempontból nagyon fontos, hogy ne csak egy eszközön keresztül lássuk egymást” – jelentette ki az elnök...” Forrás: Kronikaonline.ro: [teljes cikk >](#)

A Babeş-Bolyai Tudományegyetem közleménye egy kétes vizsgaanyagot illetően

A Babeş-Bolyai Tudományegyetem közleményt volt kénytelen kiadni, miután egy diák a közösségi médiában arra hívta fel a figyelmet, hogy egy bizonyos oktatási segédanyagban diszkriminatív, rasszista és áldozathibáztató szövegekből készülnek a diákok a vizsgára. [...] Daniel David rektor bejelentette, hogy azonnali vizsgálatot rendelnek el, és gyakorlatba ültetik azt a diszkriminációellenes intézkedéscsomagot, amelyről dokumentumot még 2018-ban fogadott el az egyetem. David szerint ha ilyen problémák lépnek fel, azonnal azonosítani és megszüntetni kell őket. Emlékeztet rá, hogy a ProUBB+ program elveit követve 2020 végétől már megkezdtek az összes tanterv újbóli átvizsgálásának a folyamatát, a nemzetközi bevált gyakorlatok tükrében (bevonva a belső és külső tudományos környezetet, a hallgatókat). Ezt a BBTE 2018-ban elindított Anti-diszkriminációs útmutatója írja elő...” Forrás: Transindex.ro: [teljes cikk >](#)

A világyárvány emlékeinek megőrzésére is összpontosít a Csíki Székely Múzeum

A járványhelyzet alaposan átírta a múzeumok működését, terveit is, ám a zárva tartás nem jelentette azt, hogy teljesen megszakadt volna látogatóikkal ápoltság kapcsolat. A Csíki Székely Múzeum igazgatójával, Gyarmati Zsolt történésszel beszélgettünk a kihívásokról: A járványhoz kötődő muzeológusi tevékenységgel is próbálkoztunk: kezdeményeztünk egy »koronás« gyűjtést, azaz olyan képeket, rajzokat, emlékeket várunk, amelyek lenyomatát adják ennek a kivételes időszaknak, amely még nem ért véget. [...] A korábbi 35–40 000 látogató helyett 2020-ban csupán mintegy 8500 érdeklődő kereste fel intézményüket, ugyanakkor jelezte, hogy a körülményekhez képest elégedettek ezzel a számmal. [...] Elsősorban a beruházások, javítások és tudományos munka elvégzésére nyílt lehetőségük az elmúlt évben. Az intézményvezető leginkább annak örül, hogy sikerült két kiadványt megjelentetniük. A Csíkszereda 460 című kötet egy korábbi helytörténeti konferencia előadásait tartalmazza, illetve Patina néven új múzeumi periodikát indítottak, amelyet kollégáik írtak, szerkesztettek, és az első számot a múzeum kettős évfordulójának szentelték...” Forrás: Kronikaonline.ro: [teljes cikk >](#)

Interjú: Az oktatásról és az oltásról

A koronavírus-járvány és az online oktatás rávilágított a romániai tanügyi rendszer hiányosságaira. Most pedig, hogy a különböző forgatókönyvek alapján újraindult a hagyományos oktatás, joggal merül fel a kérdés: mennyire volt jó az online, és mennyire tudták tartani a lépést a diákok a tananyaggal? Ezekről kérdeztük dr. Novák Csaba Zoltán szenátort, az MTA külső köztestületének tagját. [...] Különböző szintű lemaradásokról beszélhetünk. Van a pozitívabb besorolású lemaradás, amikor elmaradnak órák vagy az online oktatás következtében nem lehet úgy haladni az anyaggal, ahogyan azt a tanterv elvárna. Ugyanakkor van egy másik fajta lemaradás, ez a kevésbé szerencsés eset, amikor a gyermekek valamilyen okból nem részesültek az online tanítatásban. Ez már komolyabb odafigyelést igényel. [...] Milyen lépéseket tervez a politikum a tanügy fejlesztésében? – Mindenképpen folytatni kell

a digitális eszközökkel történő ellátást. Ki kell építeni az infrastruktúrát, hogy minden diák tudjon hozzáférni az internethez, illetve a digitális eszközökhöz...” Forrás: E-nepujsag.ro: [teljes cikk >](#)

Film készül Török Ignác aradi vértanúról, aradi színészek is szerepet kapnak

Az Aradi Kamaraszínház és a Mythberg Films együttműködésében, Pozsgai Zsolt rendezésében készül a Magyar Golgota című tévéfilm, de a színházak és filmesek összefogásával több magyarországi produkciót támogat a Nemzeti Filmintézet (NFI), az új „crossover” művekre kiírt pályázatában. Az aradi előadásból készülő Magyar Golgota című alkotás Török Ignác aradi vértanúnak állít emléket. A kivégzés előtti éjszaka története valós eseményekre épül, valós szereplőket sorakoztat fel, de Török Ignác volt szerelme és lánya látogatása az aradi várbörtönben már az írói képzelet szüleménye – olvasható az NFI tájékoztatójában...” Forrás: Maszol.ro: [teljes cikk >](#)

HORVÁTORSZÁG

Jelentősen megerősödött a magyar érdekképviselet Zágrábban

A horvát szabor szakbizottságaiba múlt héten három magyar külső szakértőt is beválasztottak dr. Szántó Tibor, Matijević Olivér és Szabó Snježana személyében. A horvát szábornak összesen 29 szakbizottsága van, amelyeknek állandó tagsága az aktuális képviselőkből áll, de munkájukat külső tagok is segítik. Ezen külső tagokat a képviselők plenáris ülésen választják meg. Róluk a törvényhozó testület múlt pénteken hozott határozatot...” Forrás: Kepesujsag.com: [teljes cikk >](#)

SZLOVÉNIA/MURAVIDÉK

Még közelebb az egykörös többségi választásokhoz

A Szlovén Országgyűlés Nemzetiségi Bizottsága február 4-i sürgős ülésén megvitatta az országgyűlési választásokról szóló törvény módosításának javaslatát. A bizottság támogatta a javaslatot, miszerint a nemzetiségi parlamenti képviselőket a jövőben nem a Borda rangsorolási módszer szerint választják, hanem az egykörös többségi választási rendszert iktatják be a törvénybe. A bizottság tagjai nagy többséggel erősítették meg a módosítást, csak a Levica képviselője szavazott ellene, aki inkább a kétkörös rendszert látta volna szívesebben – ezt egyébként a szlovéniai és a horvátországi olaszok uniója támogatta. A nemzetiségi parlamenti képviselőjelölteknek az eddigi 30 választópolgári aláírás helyett ezentúl a nemzetiségi választólistán szereplők 1,5 százalékos támogatására lesz szüksége, ami erőtelje növekedést jelent – ez nagyjából 100 aláírást jelent. Mindkettő módosítással egyetértenek egyébként a mérvadó állami szervek, ahogy az olasz és a magyar csúcsszervezetek is...” Forrás: Nepujsag.net: [teljes cikk >](#)

Kétnyelvűen szólhat majd a Szomorú vasárnap

A Szomorú vasárnap című 1933-as keletkezésű dal két magyar szerző műve. Zenéjét Seress Rezső bázongorista szerezte, szövegét pedig Jávor László költő és bűnügyi újságíró írta. A szövegét számos nyelvre lefordították és dallamát a világ minden táján ismerik, a mai napig készülnek a kortárs feldolgozások is. Most pedig nemzetiségi közbenjárással hivatalosan zöld utat kapott a muravidéki Marko Banda kétnyelvű szlovén–magyar remake-je is. A Marko Banda a megalakulásuk 30 éves jubileuma alkalmából tavaly új repertoárt készített, és a felvételek közt szerepel a Szomorú vasárnap című világhírű magyar szerzemény is, a „Bela nedelja” című Vlado Kreslin-feldolgozás egyedi módon, kétnyelvűen, Šimonka Kavaš Tjaša énekesnő előadásában. [...] Horváth Ferenc parlamenti képviselő lapunknak elmondta „Ez a gesztus egy fontos mozaik a két nemzet közötti jó kapcsolatoknál is...” Forrás: Nepujsag.net: [teljes cikk >](#)

Múltidéző: Muravidék, 1921 február

Miután a Muravidék a Szerb–Horvát–Szlovén Királyság részévé vált, a községek működtetése folyamatosan gondot okozott, mivel az új állami hatóság megszüntette a közigazgatási tisztséget, ugyanis a jegyzőket – magyar érzellemmel vádolva – az új állam veszélyes elemeinek tekintették. 1919 augusztusa előtt a Muravidéken 30 körjegyzőség működött. A jugoszláv érában a két város, Muraszombat és Alsólendva kivételével mindenütt nehézséget jelentett a falubírák járatlansága a közigazgatási teendők ellátásában, mivel korábban minden szakmai feladatot a jegyzők végeztek. A szakértelem hiánya mellett esetenként a nyelvi gondok is problémát jelentettek, mivel a falubírák és az előljárók jelentős része nem bírta a szlovén hivatalos nyelvet...” Forrás: Nepujsag.net: [teljes cikk >](#)

AUSZTRIA

Rádióinterjú: Felzárkóztató oktatást követelnek a népcsoportok

Népcsoporti nyelvekből is felzárkóztató oktatást követelnek a magyar, a horvát és a szlovén népcsoportok tagjai, közölte sajtóközleményében az Ausztriai Népcsoporttanácsok Elnökeinek és Elnökhelyetteseinek Konferenciája. Zsótér Írisz a Magyar

Népcsoporttanács elnökhelyettese a követelés részleteiről... [...] A felzárkóztató oktatásnak az integráció szempontjából is fontos szerepe lenne. Számos olyan diák látogatja a kétnyelvű oktatást kínáló iskolák tanóráit, akik a közelmúltban települtek más régiókból a népcsoportok által lakott községekbe...” Forrás: Volksgruppen.at: [teljes cikk >](#)

Sprachen-Trophy 2021: Felsőöri győzelem

A Felsőöri Kétnyelvű Szövetségi Gimnázium diákjai végeztek a dobogón a Burgenlandi Pedagógiai Főiskola és az Oktatási Igazgatóság közös nyelvi versenye, a Sprachen-Trophy magyar kategóriájában. A nyolc nyelven meghirdetett versenyben idén összesen mintegy 100 tanuló vett részt. Magyar nyelven hatan szólaltak meg. Hütler Andrea zsűritag értékelése a döntőt követően...” Forrás: Volksgruppen.at: [teljes cikk >](#)

Rádióinterjú: Magyar Diákok Egyesülete – infóhétfője

Új elnökséggel működik az MDE-VUS avagy Magyar Diákok és Egyetemisták Egyesülete/Verein Ungarischer Studenten. Az egyesület elnöke Gorzás Réka, aki főleg most a pandémia alatt minden témában szeretné segíteni az Ausztriában tanuló magyar diákokat és egyetemistákat. Minden hónapban az online térben legalább kétszer összeülnek beszélgetni és tapasztalatot cserélni, a végzős diákoknak online fogadóórát is tartanak. [...] Az MDE-VUS mintegy 2.500 Ausztriában tanuló, vagy a jövőben tanulni szándékozó fiatalnak kínál rendszeresen programokat – jelenleg ez az online térben zajlik és hasznos, aktuális információkkal szolgál az egyetemistáknak a tanulmányaik szervezéséhez is...” Forrás: Volksgruppen.at: [teljes cikk >](#)

Rádióinterjú: Őrség folyóirat: 100 éves Burgenland

Megjelent az Őrség, a Burgenlandi Magyar Kultúregyesület által kiadott kétnyelvű folyóirat, amely ebben a kiadásban a 100 éves Burgenlandról és annak magyar településeiről szól. Az Őrség idei első 62-ik száma továbbá foglalkozik a magyar népcsoport történetével és a burgenlandi magyar identitással, Burgenland tartomány különlegességeivel és a magyar történelmi múlttal. A folyóirat egyes fejezetei Baumgartner Gerhard őrségi származású történész írásából és könyveiből származnak, egy hosszabb cikk a burgenlandi magyarságról szól a világháború végétől napjainkig. Prascsaics Carmen, a BMKE irodavezetője a kiadványról...” Forrás: Volksgruppen.at: [teljes cikk >](#)

SZLOVÁKIA/FELVIDÉK

Oktatási segédanyag a szlovákiai kisebbségekről

A szlovák oktatási minisztérium támogatásával megjelent a Szlovákiában élő nemzeti kisebbségekről szóló segédanyag. A mintegy százharminc oldalas kiadvány magyar és szlovák nyelven is elérhető. „A Nemzeti kisebbségek – ismerkedjünk meg című könyv segédanyagként szolgál az általános iskolában oktatók számára – hangsúlyozta közösségi oldalán közzétett bejegyzésében Filip Mónika, az oktatási minisztérium nemzetiségi és inkluzív oktatásért felelős államtitkára. A publikáció egyértelmű célja: egy zárolt terjedelemben felvetni a már történelmileg alátámasztott tényeket a mai Szlovákia területén élő kisebbségekről, hogy aztán az így megszerzett tudás a kölcsönös megértéshez, a különbségek elfogadásához és a nagyon kívánt egység eléréséhez vezessen. A Szlovákiában élő tizenhárom kisebbség sorsát külön fejezetekben dolgozták fel. A magyar kisebbségről szóló részt Rádi Anita állította össze...” Forrás: Felvidek.ma: [teljes cikk >](#)

Esterházy: tudomány és kultusz között

Lapunk korábban megjelent számában az Esterházy János (1901–1957) történettudományi megítélése és boldoggá avatása közti feszültségekkel foglalkoztunk. [...] Szakértőket kérdeztünk, és mindannyiuknak ugyanazt a kérdést tettük fel: mennyire lehet áthidalni – és mennyire nem – az Esterházy életének, politikai tevékenységének tudományos kutatása, illetve a boldoggá való avatása és kultusza közti esetleges ellentéteket? A válaszok alapján úgy tűnik, inkább beszélhetünk egymástól függetlenül létező nézőpontrendszerekről, amelyből egyaránt fakadhatnak éles viták, de egybehangzó következtetések is. Angyal Béla történész, néprajzkutató az Új Szónak adott január 13-i interjújában is elhangzott gondolataiból indult ki. Mint mondja, a mítoszok építése nem lehet a történészek feladata: „Az interjú megjelenése után többen a szememre vetették, hogy rombolom a mítoszt, amelyből a kisebbség erőt szeretne meríteni. A történészeknek kötelességük a feltárt tényeket nyilvánosságra hozni még akkor is, ha az nem illik bele az egyetlen helyesnek nyilvánított narratívába. [...] Simon Attila történész, az MTA külső tagja szerint szakmája képviselőinek az a célja, hogy lehetőleg hiteles források alapján rekonstruálja a múltat. Én történészként magánügynek gondolom, ki miben hisz, és szentnek tartja-e Esterházyt vagy sem. [...] Szarka László történész úgy fogalmazott, Esterházy politikai pályájának kritikai és reális értékelése a magyar és a szlovák történetírás számára alapfeladat: „Enélkül nincs valóságnak megfelelő önismeret...” Forrás: Ujszo.com: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Interjú: Iskoláink - van stratégiánk?

Tavaly decemberben az oktatásügyi tárca 12 pontos, ebben az „iskolahálózat optimalizációját” is érintő intézménycsomagot jelentett be. Értelemszerűen a nemzeti kisebbségek iskoláira is kiható tervezet azóta mind szakmai, mind politikai vitatémaként él a közbeszédben. Fodor Attilával, a komáromi Comenius Pedagógiai Intézet igazgatójával beszélgettünk. Rázós témába fog, aki a télelőn hivatalosan beharangozott oktatási reformra utalva szóba hozza a nemzetiségi iskolahálózat átalakításának problematikáját? Alapvetően két okból kényes téma ez. Egyrészt mert számunkra ez a kérdés már régebben az anyanyelvi oktatás egyik neurális pontja. Ugyanis országos gond, hogy Szlovákia számos kis/kisebb településén sok az úgynevezett kisiskola. [...] Azon statisztikai adatok alakulását, melyek szerint a rendszerváltás óta a teljes körű szlovákiai közoktatásban „elfogyott” a diákok egyharmada [...], viszont az iskolák zöme viszont fennmaradt. Emellett még új egyházi és magániskolák is nyíltak. [...] Egy folyamatos, higgadt véleménycsere szükségeltetne a szakma és a politika között. Gimnáziumunk jelenleg 22 van a rendszerben, a gimnazistáink száma viszont ebben a tanévben már háromezer alá csökkent. Ebből kitűnik, hogy 10-13 erősebb magyar gimnázium is elég lenne...”
Forrás: Ujszo.com: [teljes cikk >](#)

Podcast: Az Adásidő vendége, Bencze Dávid történész-doktorandusz

Az Adásidő vendége, Bencze Dávid történész-doktorandusz azt világítja meg, hogy mi vezetett el egészen odáig, hogy egy ország, az akkor még csak alig negyedszázada létező Csehszlovákia, jogfosztó megoldásokat is megvalósíthatónak tartott saját állampolgáraival szemben...” Forrás: Ma7.sk: [teljes cikk >](#)

Gyászír: Huszár László, a Szlovákiai Magyar Művelődési Intézet igazgatója

A szlovákiai magyar kultúraszervezőt életének 70. évében érte a halál. Huszár László Rétén született, majd a szenci Magyar Tannyelvű Gimnáziumban érettségizett 1970-ben, 1989-ben nevelőtanárként végzett a Comenius Egyetem Bölcsészettudományi Karán, 2008-ban kulturális mediátorként az ELTE Pedagógiai és Pszichológiai Karán, Budapesten. A Szlovákiai Magyar Művelődési Intézetnek 2013. január 1-jei megalakulásától haláláig volt igazgatója...” Forrás: Parameter.sk: [teljes cikk >](#)

Mészöly 100 – Az Irodalmi Szemle 2021 évi februári száma

Az Irodalmi Szemle idei második lapszáma Mészöly Miklós születésének 100. évfordulójához kapcsolódó tematikával jelentkezik: írók, költők, irodalomtörténészek reflektálnak a 20. század egyik legjelentősebb magyar írójának életművére. Forgács Miklós verssel, N. Tóth Anikó és Plonicky Tamás prózával jelentkezik. [...] A Mészöly-évforduló alkalmából a Jelenkor Kiadó gondozásában jelent meg Szolláth Dávid irodalomtörténész több mint 700 oldalas monográfiája, amelyről kritikát közöl a lap, és meg is szólaltatja a szerzőt egy nagyívű beszélgetés keretében...” Forrás: Felvidek.ma: [teljes cikk >](#)

UKRAJNA/KÁRPÁTALJA

Ukrajna még messze van a NATO tagságtól

Ukrajna NATO-ba lépésének esélyeiről kérdezte Denisz Smihal ukrán kormányfő Jens Stoltenberget, aki nem sok jóval kecsegtette őt, áll a capital.ua hírében. A NATO főtitkára Brüsszelben fogadta az ukrán miniszterelnököt, majd a közösen adott sajtótájékoztatón közölte, egyelőre nincs szó Ukrajna beléptetéséről. Így még körülbelüli időpontot sem mondott arra vonatkozóan, Ukrajna mikor lehet tagja a szervezetnek. [...] Denisz Smihal kijelentette, hogy Ukrajna nem akar lemaradni Grúziától, és abban reménykedik, hogy egyszerre léphetnek majd be a NATO-ba. Kapcsolódó hír, hogy Ukrajna felajánlotta a NATO-nak, hogy használja repülőseivel és műveleteikkel a Krím félsziget fölötti légteret...” Forrás: Karpathir.com: [teljes cikk >](#)

Törvényjavaslat: Búcsút mondhatunk a magyar zászlóknak Kárpátalján?

A Legfelső Tanácsnál beregisztráltak egy törvényjavaslatot, mely szabályozná más államok szimbólumainak használatát az önkormányzati hivatalok épületein. Legalábbis, ez a hivatalos magyarázata. Azonban, ha a valóságból indulunk ki, a törvénytervezet A magyar zászlókról Kárpátalján címet is viselhetné. A dokumentum hatalmas „szurkolótáborral” rendelkezik, hiszen hazafiasan hangzik, és a patrioták által helyesnek tartott célt kívánja elérni. A magyar zászlók jelenléte az önkormányzati hivatalokon nem most vált problémává. [...] a hivatalokon az ukrán zászló is el van helyezve, mégpedig a normáknak megfelelően: magasabban a többinél és balra a magyar zászlótól. [...] Fontos megemlíteni, hogy az 5049-es számú törvényjavaslatot a Nép szolgája, a Bizalom és a Jövőért párt 29 képviselője kezdeményezte. A dokumentum fő szerzője Anatolij Kosztyuh kárpátaljai képviselő. Amennyiben elfogadják a törvényt, az adminisztratív épületek homlokzatán és helyiségeiben, illetve a helyi önkormányzatok kommunális vállalatjai, hivatalai és szervezetei épületének homlokzatán kizárólag Ukrajna zászlaját engedélyezik kihelyezni...” Forrás: Karpat.ua: [teljes cikk >](#)

Feljelentik iskoláinkat

Három beregszászi magyar tannyelvű iskola működésével kapcsolatban érkezett bejelentés (vagyis inkább feljelentés) a városi-kistérségi önkormányzathoz a napokban – tudtuk meg Darcsi Karolinától, a „KMKSZ” – Ukrajnai Magyar Párt tanácsai frakcióvezetőjétől. A feljelentések az úgynevezett Kormányzati Kapcsolattartó Központ weboldalán keresztül, a Kárpátalja Megyei Állami Adminisztráció közvetítésével jutottak el a beregszászi városházára. A feljelentő mindhárom esetben ugyanaz a Lemberg (Lviv) megyei lakos. Miután úgy tűnik, a Kárpátok túlóldalán nincs egyéb probléma, mint hogy beregszászi gyerekek és tanáraik magyarul énekelnek, szavalnak, adnak elő betlehemes játékokat, ajánljuk a feljelentő figyelmébe, hogy a 12. cikkelyt nálunknál nagyobb emberek is megsértik...” Forrás: Karpataljalap.net: [teljes cikk >](#)

DIASZPÓRA

Gyász hír: Mailáth István

Elhunyt február 1-én Mailáth István, a montreali Magyar Krónika alapítója és kiadója, a helyi magyar közösség aktív tagja. Szülőföldjét 1947-ben hagyta el és 1950-ben érkezett Kanadába. Amikor 1999-ben nyugdíjba ment, megalapította feleségével – Máriával – a Magyar Krónika című nyomtatott két hetilapot. A lap elsősorban a helyi magyar közösség eseményeiről nyújtott beszámolókat, képes krónikákat, illetve egyéb kulturális és társadalmi jellegű cikkeket. A lap online változata mai napig létezik és Mailáth István az utóbbi években is aktív szerepet vállalt annak kiadásában...” Forrás: Kanadaihírlap.com: [teljes cikk >](#)

Gyász hír: Rasztovác Pál hamburgi magyar lelkész

Elhunyt Rasztovác Pál, a Berlieni és a Hamburgi Főegyházmegyék, a Hildesheimi és az Osnabrücki Egyházmegyék magyar katolikus híveinek lelkipásztora. A 74. életévében járó plébános Hamburgban, kórházban tért vissza Teremtőjéhez 2021. január 26-án. Rasztovác Pál atya Szabadkán született 1947. február 12-én. Teológiai tanulmányait 1966 és 1974 között végezte Zágrábban, pappá Szabadkán az Avilai Szent Teréz-székesegyházban szentelték 1974. március 31-én. 1984-től Svédországban tevékenykedett, a göteborgi misszióhoz tartozó kb. 15 ezer magyar katolikus lelkésze volt. Felettese 1991. második felében megbízták az Észak-Németországi Magyar Misszió vezetésével...” Forrás: Hamburgimagyarok.com: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Interjú: Szabó Attila, az Adelaide-i Magyar Református Gyülekezet lelkipásztora

Szabó Attilát a helyi közösségben mindenki ismeri és tudják, hogy fontos neki a helyi magyar közösség. A vele készült interjúban arról kérdeztem, hogyan került Adelaide városába és milyen tapasztalatokat szerzett az elmúlt 18 év alatt, a munkája során. 24 évesen 1997-ben kerültem ki a kolozsvári teológia padjai közül, és szórvány lelkészi munkát kezdtem el végezni Románia olténiai területén a Kárpátokon túl. [...] 2000-ben Csiha Kálmán püspök Ausztráliában járt és látta az adelaidei magyarság igényét. Nem volt lelkészük, hanem kéthavonta egyszer jött el istentiszteletet tartani egy evangélikus lelkész, így valóban nagy szükség volt egy saját lelkipásztorra. [...] A frissen kikerkezett magyaroknak segíték munkát szerezni, sokszor lakást is. Elmegegyek velük autót vásárolni, megmutatom a várost és segítem őket abban, hogy minél előbb be tudjanak illeszkedni és részei tudjanak lenni az itteni magyar közösségnek, ha erre igény van. Mindemellett tiszteletben tartom, hogyha már otthon sem kifejezetten vallásos életet éltek, akkor itt sem kötelező templomba járni, viszont jó, ha tudunk egymásról...” Forrás: Korosiprogram.hu: [teljes cikk >](#)

Egy chicagói magyar templom sikertörténete

A helyszín Chicago, a főszerepben pedig a Szent István király római katolikus templom, illetve annak megmentő aktivistái. Vitális Sándor egyháztanács elnök és Németh Károly, egyházközségi tag voltak a beszélgetőpartnereink az elmúlt adásban. Az, hogy megvédték templomukat a bezárástól – a nemzeti ünnepek megemlékezéseinek helyszínét – a magyar közösség számára is fellélegzésre ad okot. [...] Az 1980-as évek vége óta már csak egy katolikus templom szolgálja a magyar nyelvű híveket Chicagóban. [...] Néhány kompromisszumba bele kellett egyezniük, így július 1-től a következő változások várhatók a templomnál: a státuszuk nem egyházközség lesz többé, hanem kánoni misszió, mivel a híveik száma meg sem közelíti az elvárt 800 főt. A kánoni misszió olyan jogi titulus...” Forrás: Kulhonimagyarok.hu: [teljes cikk >](#)